

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για τους κανονισμούς «Οι περί Ευκολιών Υποδοχής και Απαγόρευσης Απόρριψης στη Θάλασσα Αποβλήτων από Πλοία και Καταλοίπων Φορτίου Κανονισμοί του 2021»

Παρόντες:

Χρίστος Ορφανίδης, προεδρεύων

Βαλεντίνος Φακοντής

Φωτεινή Τσιρίδου

Χρύσανθος Σαββίδης

Δημήτρης Δημητρίου

Σταύρος Παπαδούρης

Γιαννάκης Γαβριήλ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Νοεμβρίου 2021, στις 13 Ιανουαρίου, στις 24 Φεβρουαρίου και στις 17 Μαρτίου 2022. Στα πλαίσια της εξέτασης των εν λόγω κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Περιβάλλοντος και του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών του ίδιου υπουργείου, του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου και της εταιρείας «Ecofuel (Cyprus) Ltd». Η Κυπριακή Ένωση Πλοιοκτητών, ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου και η εταιρεία «VGN Sludge Ltd», παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων κανονισμών, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτησή τους, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των υπό αναφορά κανονισμών ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον

αφορά τα προνοούμενα στον κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυχθεί.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι στο στάδιο της εξέτασης των κανονισμών παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Μαρίνος Μουσιούπτας, Κώστας Κώστα και Πρόδρομος Αλαμπρίτης.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 12(3) και 22(2)(γ) του περί της Διεθνούς Σύμβασης για την Πρόληψη της Ρύπανσης της Θάλασσας από Πλοία (Κυρωτικών) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου, είναι η κατάργηση των υφιστάμενων περί Ευκολιών Υποδοχής και Απαγόρευσης Απόρριψης στη Θάλασσα Αποβλήτων Πλοίου και Καταλοίπων Φορτίου Κανονισμών και η αντικατάστασή τους για σκοπούς εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Απριλίου 2019 σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της οδηγίας 2000/59/ΕΚ».

Ειδικότερα, με τους υπό αναφορά κανονισμούς ρυθμίζεται η λειτουργία ευκολιών υποδοχής στα λιμάνια, στα αλιευτικά καταφύγια και στις μαρίνες της Δημοκρατίας, με σκοπό την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τις αρνητικές επιπτώσεις της απόρριψης αποβλήτων από πλοία, περιλαμβανομένων των αλιευτικών σκαφών και των σκαφών αναψυχής.

Σημειώνεται ότι η προθεσμία εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την προαναφερθείσα Οδηγία παρήλθε την 28^η Ιουνίου 2021 και ως εκ τούτου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή άρχισε τη διαδικασία παράβασης κατά της Δημοκρατίας λόγω καθυστέρησης στην εναρμόνιση, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της προειδοποιητικής επιστολής.

Στα πλαίσια της εξέτασης των κανονισμών από την επιτροπή, η εκπρόσωπος του Υφυπουργείου Ναυτιλίας ανέλυσε επιγραμματικά τους σκοπούς της Οδηγίας όπως αυτοί προτείνεται να ενσωματωθούν στην κυπριακή έννομη τάξη με βάση τους υπό συζήτηση κανονισμούς. Επιπροσθέτως, η ίδια επισήμανε ότι με τις πρόνοιες των κανονισμών ρυθμίζονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η λειτουργία ευκολιών υποδοχής πετρελαιοειδών αποβλήτων από πλοία και πετρελαιοειδών καταλοίπων φορτίου, καθώς και η λειτουργία ευκολιών υποδοχής λυμάτων και αποβλήτων εκτός πετρελαιοειδών αποβλήτων.
2. Η υποχρέωση κατάρτισης και εφαρμογής σχεδίου παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων για κάθε λιμάνι, μαρίνα και αλιευτικό καταφύγιο.
3. Η διενέργεια επιθεωρήσεων των ευκολιών υποδοχής κατά διαστήματα.
4. Η υποχρέωση του έχοντος την εκμετάλλευση πλοίου, του πλοιάρχου ή του πράκτορα πλοίου που θα καταπλεύσει σε λιμάνι της Δημοκρατίας όπως προβεί σε εκ των προτέρων κοινοποίηση της ύπαρξης αποβλήτων.
5. Η υποχρέωση του πλοιάρχου πλοίου που θα καταπλεύσει σε λιμάνι της Δημοκρατίας όπως προβεί σε παράδοση των αποβλήτων, προτού αποπλεύσει.
6. Ο καθορισμός των τελών που επιβάλλονται στα πλοία σε σχέση με την παραλαβή και επεξεργασία των αποβλήτων.
7. Η παροχή εξαιρέσεων υπό προϋποθέσεις από την υποχρέωση παράδοσης αποβλήτων σε πλοία που εκτελούν τακτική γραμμή με συχνούς και τακτικούς ελλιμενισμούς.
8. Ο έλεγχος συμμόρφωσης των πλοίων κατά τη διενέργεια επιθεωρήσεων.

Στα πλαίσια της συζήτησης των κανονισμών μέλη της επιτροπής ζήτησαν διευκρινίσεις ως προς τον τρόπο διαχείρισης των αποβλήτων συγκεκριμένων κατηγοριών πλοίων που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των υπό συζήτηση κανονισμών, ήτοι πλοία που εκτελούν λιμενικές υπηρεσίες, πολεμικά πλοία, βοηθητικά

σκάφη ή άλλα πλοία που ανήκουν στη Δημοκρατία ή τα εκμεταλλεύεται η Δημοκρατία και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κυβερνητική υπηρεσία ή μη εμπορική δραστηριότητα.

Η εκπρόσωπος του Υφυπουργείου Ναυτιλίας σε σχέση με το πιο πάνω θέμα ενημέρωσε την επιτροπή ότι η διαχείριση των αποβλήτων των εξαιρεθέντων πλοίων διεκπεραιώνεται κατά τρόπο σύμφωνο με τους προς έγκριση κανονισμούς στον βαθμό που αυτό είναι ευλόγως δυνατό, όπως προβλέπεται στην παράγραφο (2) του Κανονισμού 4 και ειδικότερα στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 της Οδηγίας. Παράλληλα, η εκπρόσωπος της Αρχής Λιμένων Κύπρου διευκρίνισε ότι η διαχείριση των αποβλήτων των πλοίων που εκτελούν λιμενικές υπηρεσίες και των πολεμικών πλοίων διεκπεραιώνεται από την ανάδοχο εταιρεία που ορίζει η Αρχή Λιμένων Κύπρου.

Επιπροσθέτως, μέλη της επιτροπής ζήτησαν περαιτέρω επεξηγήσεις σε σχέση με τον τρόπο υπολογισμού των εξόδων που επωμίζεται ο αδειούχος της πλωτής ευκολίας υποδοχής για την αποκατάσταση ενδεχόμενης περιβαλλοντικής ζημιάς, καθώς και τον μηχανισμό είσπραξης αυτών, όταν η εν λόγω αποκατάσταση διεκπεραιωθεί από την αρμόδια αρχή, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αδειούχου της πλωτής ευκολίας υποδοχής να προβεί σε αποκατάσταση της εν λόγω ζημιάς. Η εκπρόσωπος της Αρχής Λιμένων Κύπρου επεξήγησε ότι ο τρόπος υπολογισμού των εν λόγω εξόδων και ο τρόπος είσπραξης αυτών από την αρμόδια αρχή περιλαμβάνονται στους όρους της ειδικής άδειας που εκδίδεται για κάθε αδειούχα εταιρεία πλωτής ευκολίας υποδοχής που εδράζεται στα λιμάνια της Δημοκρατίας και δραστηριοποιείται εντός της λιμενικής περιοχής. Ειδικότερα, όπως η ίδια ανέφερε, στους όρους της ειδικής άδειας εμπεριέχονται δικλίδες ασφάλειας αναφορικά με τον τρόπο διαχείρισης τυχόν περιβαλλοντικών ζημιών που μπορεί να προκληθούν είτε από πυρκαγιά είτε από πετρελαϊκή ρύπανση είτε από λύματα, καθώς και τον μηχανισμό

επιστροφής του ποσού που οφείλει η αδειούχα εταιρεία στη Δημοκρατία, σε περίπτωση που η Αρχή Λιμένων αποκαταστήσει για λογαριασμό της αδειούχας εταιρείας την ενδεχόμενη ρύπανση που προκλήθηκε.

Ακολούθως, στη βάση των παρατηρήσεων και των εισηγήσεων που διατυπώθηκαν στην επιτροπή, ο εκπρόσωπος του Υφυπουργείου Ναυτιλίας σε συνεργασία με την εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επανεξέτασαν το κείμενο των κανονισμών και επέφεραν σε αυτό ανάλογες τροποποιήσεις. Στη συνέχεια, το αρμόδιο υπουργείο υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών, σύμφωνα με το οποίο:

1. διευρύνθηκε ο κατάλογος των ενδιαφερόμενων μερών με τα οποία η αρμόδια αρχή διαβουλεύεται για την κατάρτιση και εφαρμογή του σχεδίου παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων, ώστε να περιληφθούν σε αυτόν οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανώσεις που εφαρμόζουν υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, ως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 5(1) της πιο πάνω Οδηγίας.
2. περιλήφθηκε στις υποχρεώσεις του πλοιάρχου η φύλαξη των πληροφοριών απόδειξης παράδοσης αποβλήτων για περίοδο τουλάχιστον δύο ετών, μαζί με το ενδεδειγμένο βιβλίο του πετρελαίου, το βιβλίο φορτίου, το βιβλίο απορριμμάτων ή το σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων, τα οποία, εφόσον ζητηθούν, θα διατίθενται στις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας, ως προβλέπεται στις διατάξεις της εν λόγω Οδηγίας.
3. διασαφηνίστηκαν ορισμένες πρόνοιες των κανονισμών, ώστε να αποδίδονται με περισσότερη ακρίβεια οι διατάξεις της Οδηγίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο προεδρεύων της επιτροπής και το μέλος της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, καθώς και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάσσονται υπέρ της έγκρισης των κανονισμών όπως αυτοί έχουν τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω.

22 Μαρτίου 2022

ΜΙ/ΣΠ/ΧΧ

Αρ. Φακ.: 23.03.058.071-2021